

Een waardevol netwerk

SAMMY'S BROER KRIJGT OP ZIJN 18DE DE DIAGNOSE 'CHRONISCHE SCHIZOFRENIE'. 22 JAAR LATER WORDT HIJ GEÏNTERNEERD.

Sammy's verhaal is hard maar loopt tegelijk over van liefde, respect en hoop. Hij komt uit een arbeidersgezin met vijf kinderen. Omdat hij astma had, werd hij als kleuter van 2,5 jaar naar het sanatorium in Middelkerke gestuurd. Toen hij 9 jaar oud was, mocht hij terug naar huis. Het begin van een bewogen familiegeschiedenis.

Toen Sammy thuis kwam, was zijn broer bijna veertien jaar oud. Ze sliepen samen op een kamer. Sammy merkte gaandeweg dat er iets aan de hand was. Maar als kind kon hij dat niet duiden.

De tijd verstreek. Zijn ouders hielden op een bepaald moment café. Sammy hield van het bruisende caféleven. Zijn grote broer vervulde op dat moment zijn legerdienst. Nadat hij afzwaaide, begon hij 's nachts rond te dolen. Hij liep ook meermaals weg. Dat vreemde gedrag leidde tot stress binnen het gezin. "We moesten bij wijze van spreken op eieren lopen".

Het was een periode van onmacht en veel spanningen. Het drukke caféleven eiste veel aandacht op. Elk gezinslid had eigen zorgen. In het pre-internettijdperk en in hun leefmilieu was er weinig informatie te vinden over psychische problemen en de aanpak hiervan. Het taboe was groot. De hulp- en dienstverlening bleek een doolhof te zijn.

"Op een dag stuwte mijn broer van de trap. Hij was helemaal bezweet en straalde panische angst uit." De huisarts werd gebeld en plots stond er een arts in de huiskamer die over "K13" sprak, en over "chronische schizofrenie". Daar hadden ze nog nooit van gehoord. "Ergens waren we opgelucht dat er professionele hulp aan te pas kwam, maar het was ook confronterend en triestig".

Een opname in de psychiatrie werd onvermijdelijk. Via de voormalige psychiatrische kliniek K13 in Gent kwam de broer van Sammy in een andere instelling terecht. Het duurde een hele tijd voor het gezin dit alles kon plaatsen. "Mijn ouders zijn zelfs moeten stoppen met hun goed draaiende zaak".

In het begin mocht de psychisch kwetsbare broer van Sammy af en toe naar huis komen. Hij sliep dan nog steeds op dezelfde kamer als Sammy. Het was zoeken voor Sammy hoe hij zich kon verhouden tot zijn broer. "We voelden ons binnen het gezin alleen in de onmacht om te vatten wat die

zogenaamde ziekte allemaal inhield".

De broer van Sammy bracht 22 jaar door in het psychiatrisch ziekenhuis. Intussen werd ook Sammy volwassen. Gaandeweg werd hij de toeverlaat en woordvoerder van zijn broer, in contacten met de hulpverlening en binnen de familie.

2009 werd een crisisjaar. Omdat hij met een medepatiënte geslapen had, moest de broer van Sammy het ziekenhuis verlaten. En omdat men niet zo gauw een ander psychiatrisch ziekenhuis vond dat aangepaste zorg kon bieden, werd hij geïnterneerd. Na een verblijf van 22 jaar werd Sammy's broer zonder voorbereiding met de combi opgehaald en naar de gevangenis gebracht. Dit was geen strafmaatregel, maar een noodoplossing in afwachting van een beter alternatief. Maar voor zijn broer, en voor de hele familie, voelde dat anders aan. Van de ene op de andere dag kwam de broer in de gevangenis terecht, alsof hij een misdadiger was.

Sammy was verbijsterd. "Mijn broer is tegen de (huis)regels van de psychiatrische instelling in gegaan. Maar het is niet omdat hij psychisch kwetsbaar is, dat hij geen behoefte heeft aan affectie. Die nood werd zwaar afgestraft".

Wat bijdroeg tot de onmacht van de familie, was de schaarse en stroeve communicatie vanuit het psychiatrisch ziekenhuis. "We werden niet geïnformeerd over wat er precies was gebeurd, en niet betrokken bij de bepaling van het vonnis. Justitie nam alles over. Er werd geen tijd uitgetrokken voor een gesprek met ons voor of na de overdracht." De ouders van Sammy mochten enkel wat spullen ophalen, en een zak met was. Zij voelden zich vernederd en gekwetst.

Ook Sammy voelde zich bijzonder machteloos bij deze gang van zaken. Gelukkig leerde hij kort daarna Similes kennen. Eindelijk werd hij omringd door mensen met aandacht voor zijn eigen noden. En eindelijk werd hij correct

geïnformeerd. Dat stelde hem in staat om de hele situatie in een juist perspectief te plaatsen.

Hij kwam in contact met het justitieel welzijnswerk en kon samen met zijn ouders in gesprek gaan met het zorgteam van zijn broer. De crisissfeer bleef. Bovenop zijn psychische kwetsbaarheid kwam het reële gevaar van detentieschade. "Mijn broer sprak soms over suïcide".

Uiteindelijk vond Sammy zelf een alternatief voor de internering. Na drie jaar zware sociale uitsluiting kon de broer van Sammy de gevangenis verlaten. Hij vond onderdak in een huis voor andersvaliden. Sammy is intussen de persoonlijke bewindvoerder van zijn broer. Hij staat in contact met de hulp- en dienstverleners die zich dagelijks inzetten voor diens welzijn. En hij maakt alles verstaanbaar voor zijn ouders.

De situatie thuis was bepalend voor de keuzes die hij zelf maakte. Hij kanaliseerde zijn frustratie en verdriet in een mooie documentaire over het heikele onderwerp internering.

Vandaag zet Sammy zijn kennis en ervaring in om kansarme mensen te ondersteunen en om advies te verlenen aan organisaties die de armoede in Vlaanderen aanpakken. "Een belangrijk onderdeel hiervan is het zichtbaar maken van het verhaal van binnenuit, met aandacht voor de kwetsbaarheid van mensen en de schaamte die ze ervaren".

Sammy blijft actief binnen Similes. Het contact met lotgenoten doet deugd. De verhalen naast zijn verhaal maken dat hij zich niet alleen voelt en begrip kan delen en ervaren.

"Martine, die me binnen Similes zo goed opving en de weg wees, leeft en denkt nog steeds mee. Ze ziet mijn broer als een volwaardige mens en mijn moeder als een toffe en sterke vrouw, die ze steevast de groetjes doet via mij."

